

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

20 november 2006

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met de overeenkomst tot herziening
van de overeenkomst houdende oprichting van een Europees Universitair Instituut en de slotakte,
ondertekend in Florence op 18 juni 1992 en 17 september 1992**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking en Toerisme
uitgebracht door mevrouw Miet Smet**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

de heren Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, John Vrancken;

de dames Sabine Poleyn, Miet Smet, de heren Luc Van den Brande, Johan Verstreken;

de heren Gilbert Bossuyt, Jan Roegiers, mevrouw Anissa Temsamani;

de heer Marnic De Meulemeester, de dames Stern Demeulenaere, Anne Marie Hoebeke.

Plaatsvervangers:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heer Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Christian Verougstraete, mevrouw Linda Vissers;

de heren Ludwig Caluwé, Stefaan De Clerck, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Koen Van den Heuvel;

de heren Bart Caron, Kurt De Loor, Jacky Maes;

de heren Louis Bril, Marc van den Abeelen, N.

Toegevoegde leden:

de heer Eloi Glorieux;

de heer Jan Loones.

930 (2005-2006)

– Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

	Blz.
I. Inleidende uiteenzetting door de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming.....	4
II. Bespreking	5
II.1. Vragen en opmerkingen van de leden	5
II.2. Antwoorden van de minister	5
III. Stemmingen	6
III.1. Artikelsgewijze stemming.....	6
III.2. Stemming over het geheel.....	6

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme werd op dinsdag 7 november 2006 het ontwerp van instemmingsdecreet met de overeenkomst tot herziening van de overeenkomst houdende oprichting van een Europees Universitair Instituut en de slotakte, ondertekend in Florence op 18 juni 1992 en 17 september 1992, na bespreking bij unanimité goedgekeurd.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER FRANK VANDENBROUCKE, VICE-MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WERK, ONDERWIJS EN VORMING

Bij wege van inleiding bij het voorliggende ontwerp van decreet situeert *de minister* eerst kort de heel specifieke opdracht waar het Europees Universitair Instituut rond werkt. Het Europees Universitair Instituut werd in 1972 opgericht in Firenze bij wege van een intergouvernementele overeenkomst. Het heeft als opdracht om door universitair onderwijs en wetenschappelijk onderzoek bij te dragen tot de uitbouw van het culturele en wetenschappelijke erfgoed van Europa. Het onderwijs en onderzoek heeft betrekking op een aantal specifieke disciplines, te weten: geschiedenis, politieke en sociale wetenschappen, rechten en economische wetenschappen. Het instituut reikt diploma's uit van doctor evenals post-initiële masters.

Minister Vandembroucke komt dan tot de eigenlijke achtergrond van de voorliggende internationale overeenkomst. Begin jaren negentig werd de werking van het instituut geëvalueerd. Als gevolg van deze evaluatie werd beslist de interne bestuursstructuur licht te wijzigen. Ondanks het feit dat het in wezen slechts om een beperkte wijziging gaat is hiervoor toch een herziening van de basisovereenkomst noodzakelijk.

Instemming met die wijzigende overeenkomst bleek trouwens ook in België een behoorlijk complexe zaak te zijn. Op advies van de werkgroep 'Gemengde Verdragen' kwam de Interministeriële Conferentie voor het Buitenlands Beleid (ICBB) tot de conclusie dat de overeenkomst in kwestie als een gemengd verdrag moet beschouwd worden. Gevolg hiervan is dat de wijzigende overeenkomst ter instemming moet voor-

gelegd worden aan het federale parlement en aan het parlement van elke gemeenschap.

De logische consequentie van het gemengde karakter van het verdrag bestond er vervolgens in dat de gemeenschappen het evident vonden om voortaan ook volwaardig betrokken te worden bij het beheer en het bestuur van het Europees Universitair Instituut. Om dit realiseren werd een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen de federale staat en de drie gemeenschappen. Deze samenwerkingsovereenkomst ligt nu ter ondertekening bij de verschillende regeringen.

De minister preciseert dat België in de raad van bestuur van het Europees Universitair Instituut nu vertegenwoordigd zal zijn door drie mensen: iemand van de federale overheid en iemand van respectievelijk de Franse en de Vlaamse Gemeenschap. Over zuiver academische aangelegenheden wordt het standpunt van België uitsluitend bepaald door de gemeenschappen. Over alle andere aangelegenheden is voorafgaand overleg noodzakelijk. In het Budgettair en Financieel Comité zetelt anderzijds alleen een vertegenwoordiger van de federale overheid. Het is immers de federale overheid die de Belgische toelage betaalt en die middelen vrijmaakt voor het toekennen van beurzen aan de Belgische studenten.

Los van die specifieke Belgische context, bestaan de belangrijkste inhoudelijke wijzigingen van de basisovereenkomst in de oprichting van een Academische Raad, de mogelijkheid van de oprichting van interdisciplinaire centra, de creatie van nieuwe functies als directeur van een interdisciplinair centrum en de vervanging van de functie van assistent door hoofd-docent.

De Academische Raad krijgt een ruime opdracht op het vlak van de organisatie van het onderwijs en het onderzoek. De eerste termijn van het mandaat van de voorzitter van het instituut zal voortaan vijf jaar duren in plaats van drie. De tweede termijn duurt drie jaar.

Voor de minister staat het buiten kijf dat het belangrijk is dat de Vlaamse Gemeenschap volwaardig betrokken kan worden bij het beleid van het Europees Universitair Instituut. In dit instituut is er immers een kritische massa voor Europese specialisatiestudies in het domein van de geestes- en gedragswetenschappen. Het instituut speelt ook een voortrekkersrol op het vlak van doctoraatsopleidingen in die domeinen.

Ook Vlaanderen kan hier een nuttige input hebben en kan hiermee zijn voordeel doen.

Afsluitend verzoekt de minister de commissieleden dan ook om hun goedkeuring te hechten aan het hen voorgelegde ontwerp van instemmingsdecreet.

II. BESPREKING

II.1. Vragen en opmerkingen van de leden

Mevrouw *Miet Smet* verklaart het ten gronde eens te zijn met de voorliggende overeenkomst. De kwaliteit van het onderwijs en het onderzoek evenals het belang van het Europees Universitair Instituut in Firenze voor de Europese integratie staan buiten kijf. In haar tussenkomst zal zij zich dan ook beperken tot een aantal eerder punctuele opmerkingen van ondergeschikt belang.

Uit de toelichting heeft zij begrepen dat het hier, voor wat het de Belgische context betreft, om een gemengde overeenkomst gaat waarbij zowel de federale overheid als de gemeenschappen betrokken zijn. Inzoverre het over een onderwijsaangelegenheid gaat is de bevoegdheid van de drie gemeenschappen evident. De federale betrokkenheid vloeit dan weer voort uit het feit dat de federale overheid ook nog steeds mee bevoegd is voor bepaalde aspecten van het wetenschappelijk onderzoek. Het eerste artikel van het eigenlijke instemmingsdecreet (het bevoegdheidsartikel) bepaalt echter enkel en alleen dat het decreet een gemeenschapsaangelegenheid regelt. In zeker zin is deze standaardformulering haars inziens op een bepaalde manier toch wat dubbelzinnig omdat de juridische leek hieruit ten onrechte zou kunnen afleiden dat alleen de gemeenschappen bevoegd zijn. Van de minister had zij dan ook graag vernomen of dit de courante praktijk is, dan wel of er niet overwogen moet worden om ook op de een of andere manier duidelijk te maken dat ook de federale overheid betrokken partij is.

Tweedens had mevrouw Smet graag vernomen waarom men er voor een dermate eenvoudige wijzigingsverdrag veertien jaar over gedaan heeft om het aan het Vlaams Parlement voor te leggen. Zulks kan toch maar bezwaarlijk nog een normale termijn genoemd worden? Eerst heeft het immers zowat tot het einde van de jaren negentig geduurd vooraleer men er binnen België uit raakte dat het om een

gemengd verdrag ging waaraan een samenwerkingsovereenkomst moest gekoppeld worden en daarna heeft het nog eens een half decennium gekost om tot in het stadium van de parlementaire behandeling te raken. Heeft men dit dossier gewoon wat verwaarloosd, vond met het niet echt de moeite waard of is het, als minder belangrijk verdrag binnen een steeds aanzwellend corpus aan internationale regelgeving, maar steeds achteruit geschoven ten bate van de behandeling van meer belangrijke verdragen?

Een laatste vraag van de spreekster betreft de wijze waarop de Vlaamse Gemeenschap nu precies betrokken wordt bij het beleid van het Europees Universitair Instituut. Is dat omdat we qualitate qua als Vlaanderen in de raad van bestuur zitten, of zitten we daar mee in als component van België? Wat houdt de beleidsbetrokkenheid met andere woorden precies in voor Vlaanderen?

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* van zijn kant, heeft met enige verbazing kennis genomen van het feit dat de beurzen voor Vlaamse studenten nog vanuit de federale overheid zouden worden betaald. Zijns inziens staat dit haaks op de logica van ons systeem. Van de minister had hij dan ook graag vernomen of er enige reden bestaat voor deze wel heel bijzondere vorm van studiefinanciering.

II.2. Antwoorden van de minister

In zijn antwoord bevestigt minister *Frank Vandenbroucke* vooreerst dat de in artikel 1 van het ontwerp van instemmingsdecreet gehanteerde formulering de klassieke standaardformulering is. De rationale hierachter is dat elk bevoegdheidsniveau evidentierwijze slechts kan handelen binnen eigen bevoegdheidssfeer. In de federale instemmingswet zal dienovereenkomstig trouwens ook geen verwijzing naar de gemeenschappen voorkomen in het overeenstemmende wetsartikel. Het verdrag mag dan met andere woorden al gemengd zijn, de Vlaamse Gemeenschap kan enkel haar instemming betuigen met datgene waarvoor zij bevoegd is. In casu een onderwijsmaterie.

Met betrekking tot de, inderdaad onmiskenbaar zeer lange, duur van de verdragsbehandeling verklaart de minister de mening te zijn toegedaan dat een en ander toch niet louter door de ingewikkeldheid van onze staatsstructuren (en dus het aantal betrokken actoren – departementen, regeringen, parlementen)

kan worden verklaard. Zijns inziens is dit in deze – waar het toch over een evident gegeven gaat – geen echt afdoende verklaring. Zonder daarvoor over echt harde bewijzen te beschikken, meent de minister dat de meest waarschijnlijke verklaring gewoon een gebrek aan belangstelling bij een aantal actoren zal geweest zijn. Niemand bleek zich geroepen te voelen om dit dossier echt te trekken, laat staan er spoed achter te zetten. Dat zulks in het buitenland onze reputatie schaadt hoeft anderzijds ook geen betoog.

Qua Vlaamse betrokkenheid is dit dossier trouwens ook niet zonder belang. Vlaanderen krijgt immers wel degelijk meer inspraak binnen de structuren van het Europees Universitair Instituut. België zal in de raad van bestuur van de instelling vertegenwoordigd zijn door drie personen, waaronder een vertegenwoordiger van de Vlaamse Gemeenschap. Als het gaat over zuiver academische kwesties wordt het standpunt van België louter en alleen door de gemeenschappen bepaald. Voor alle andere aangelegenheden is er voorafgaand overleg. In het Budgettair en Financieel Comité daarentegen, zetelt enkel een vertegenwoordiger van de federale overheid, aangezien deze, conform de BWHI, de financierende overheid is. De rationale voor dat laatste is de minister ook niet meteen duidelijk, maar hij drukt het vermoeden uit dat zulks naar aanleiding van een communautair compromis tijdens een vorige staatshervorming werd ingeschreven in de Bijzondere Wet tot Hervorming van de Instellingen. Nog afgezien van het financieringsgedeelte (ergo het doen van uitgaven), komt het de minister voor dat de Vlaamse Gemeenschap hier wel degelijk de inspraak krijgt die haar conform onze eigen staatsstructuur rechtens toekomt.

Daarop inpikkend wenst de heer *Karim Van Overmeire* te vernemen of de exclusieve zeggenschap van de gemeenschappen in academische kwestie ook betekent dat de Vlaamse en de Franse Gemeenschap desgevallend over enig onderwerp een verschillend standpunt kunnen innemen binnen de raad van bestuur van het Europees Universitair Instituut. Of moeten zij eerst onderling overleg plegen om tot een gemeenschappelijk standpunt te komen, bij gebreke waaraan men zich binnen de raad van bestuur zou moeten onthouden. Die laatste, intra-Belgische, regeling geldt nu immers voor de deelname van de deelstaten aan Europese ministerraden.

De *minister* verklaart dat hij deze kwestie door zijn diensten nader zal moeten laten onderzoeken. Er zitten immers wel meerdere vertegenwoordigers in de

raad van bestuur, maar die raad van bestuur is formeel-juridisch toch samengesteld uit vertegenwoordigers van de lidstaten van de EU. Hoe de kwestie procedureel precies geregeld is zal bij wege van een aanvullend schriftelijk antwoord worden meege-deeld.

III. STEMMINGEN

III.1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd, wordt het eerste artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van elf stemmen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd, wordt daarna ook het tweede artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van elf stemmen.

III.2. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd, wordt het ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst tot herziening van de overeenkomst houdende oprichting van een Europees Universitair Instituut en de slotakte, ondertekend in Florence op 18 juni 1992 en 17 september 1992, ten slotte eveneens aangenomen bij unanimité van elf stemmen.

De verslaggever,

Miet SMET

De voorzitter,

Karim VAN OVERMEIRE